

Andreas Müller Johannes Morian

Rhapsodia Sententiarum De Errore Animarum

Rostochi[i]: Richelius, 1659

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn730551180>

Druck Freier  Zugang



Ru phil 1659
Andreas Müller
Johann Morian

RHAPSODIA
SENTENTIARUM

DE

ERRORE

ANIMARUM,

Quarum Examen

בשמו שנשמרו תחילה ותבין

In celeberrimâ Academiâ ROSTOCHIENSI

Consensu Amplissimi Ordinis Philosophici

DISPUTATIONIS LOCO

Publico Eruditorum Examine, d. XVII. Decembris
anni decurrentis c l o l o c LIX.

IN AUDITORIO MAJORI

Instituendo submittere

M. ANDREAS MÜLLERUS,
GREIFFENHAGENSIS.

et
JOHANNES MORIAN,
LUBECENSIS.



ROSTOCHI

Typis Johannis Richelii, Senatûs Typogr.

MAGNIFICO,
NOBILISSIMIS & AMPLIS-
SIMIS,
DN. CHRISTOPHORO
GERDESIO,

J. U. Doctori FAMIGERATISSIMO,
ET

DN. GOTHARDO Brömbs/
Judici causarum Civilium Gravissimo,
INCLYTÆ REIP. IMPERIALIS
LUBECENSIS

ILLI CONSULI EMINENTISSIMO,
HUIC SENATORI SPLENDIDISSIMO,
UTRIQ; DE PATRIA OPTIMÈ MERITO,
DNIS. PATRONIS ET EVERGETIS MEIS
GRATIOSISSIMIS,

Primitias isthas Academicas, qvas in devoti
cultus monumentum & quantulorumcunq; stu-
diorum meorum commendationem

MAGNIFICO & AMPLISSIMO NOMI-
NI ILLORUM
facrare volui.

Cum voto persistis-decumanae salutis felicissimiq;
regiminis offero

JOHANNES Morian/
Lubecensis.

ΣΥΝ ΔΕ ΙΗΣ ΧΡΟΣ,

DE

ME TEMPSYCHOSI.

I.



Nimiarum error quoq; ex multorum propemodum *animorum errore* prognatus est, multorumq; adeo animos hodiènum obsidet. Sed verò illum *commentitium*, hunc verè errorem esse, hæc ipsa palàm faciet disquisitione. In quâ q. per benedictionem ejus, cujus aeterno decreto *πῆ, ἀυθράσμις ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας ἐπιθυμίας*, duo circa *Metempsychosin* ad receptam methodum pensitabimus. Et primò q. *Vocem, Rem* postremò.

2. *Vox* itaq; quâ *animarum errorem* communissimè indigitant Græcorum & Græcissantium Philosophi, Pherecydèa illa: *Metempsychosis* est. Quis hujus tenor sit, ex tribus parebit. (1) Ex *Erymologia*, quam *ἀνμψύχων ὁμοίωσις* vocant. Cumq; ea duo præsupponat: *originem & formam externam*, illa q. satis perspicua est; hæc v. *vocem specie derivatâ*, figurâ compositam oppidò designat. Attamen sensum ejus non assequuntur, qui *transanimationem*, etsi non sine *Emollitione*, Latine vocant. Nam isthæc vox nec satis Latina est, nec Græcæ illius sensum seu reddit seu exprimit. Græcicum namq; *μετὸ*, in quo vitium latet, nec *in*, nec *extra compositionem* Latino *Trans* respondet, sed illi *Ποσ*, cum de *tempore* sermo est. *Successivam* itaq; & *posteram* uq; *animarum in novis corporibus animationem* dicemus, quod Pythagorei, eorumq; complices aptiore vocabulo quam cautiore sensu *Metempsychosin*

A

psycho-

psychofin vocitârunt. Minus rectè etiam *mutationem animarum* quidam dixerunt, etsi vel maximè illud μετὰ mutationem in compositione notaret, imò etsi Metempsychosis mutationem animarum ex quorundam hypothefibus importet. Vide August. l. X. G. ad lit. c. 4. pr: & l. V. contra Man: c. 10. pr.

3. Succedit (2) *Synonymia*. Namq; ne in eadem voce hærent, qui s. contrà s. pro præfenti hæresi, hi scripto, illi voce egerunt, æquipollentia adhibuerunt vocabula: *Qualia* sunt *animarum Transmigratio, Remigratio, Transitus, Revolutio*, Aug: *Translatio*, Aug: *Reciprocus discursus*, Tert: *Recidivatus*, Tert: μετὰ γγισμοῖς, h. e. decapulatio, quam & elutriationem, itemq; transvafationem vocant, μετὰ ἀπόσμησις εἰς ἑπερ ζωμάτων ἕδη, Porphi: μετὰ πνομάτων πνοῖς, Apol: Orig: ap. Phot: c. 117. ζωμάτων ἄλλων ἀνάληψις, ib. πλάνη, Merc: Trismeg: παλιγγενεσία, Corn: Janf: conc: Egl. cap: 16. pag: 139. Itemq; à Judæis הגבור הנשמות passim, תחיית המתים, R. Bechai in תורת החיים וזאת הברכה. R. D. K: Coëtera non tango. Ne Lexicon Synonymicum potius scripturus videar.

4. Tertium *Homonymia*. Metempsychoseos enim vocabulum non æque æqvibusvis acceptâ esse, ex iis, quæ de sensu dicenda sunt, constabit. Sed הגבור הנשמות adjecti-
one alterius vocis à הגבור המחלות (de quò s. l.) & s. distingvitur. Æquivocatio v. vocum παλιγγενεσίας, תחיית המתים & c. v. s. l. Cumq; ego errorem animarum cum Hermete, Autore, si ejus libri germani essent, antiqvissimo nomino, non emissionem animarum puto, qualem Epimenides & Hermotimus Clazomenius passi dicuntur, nec successionem in eodem corpore, qualem Judæi profelytis tribuunt, nec παλιγγενεσία Cardani, nec circumvolutationem Ciceronis, nec inquietudinem Virgilii; sed eum quem secundum nomen suprâ, secundum Rem infrâ describemus.

s. Quod

5. Quod ad rem ipsam, primò q. *sententia Metempsychotorum* tenenda est, quæ duo complectitur: (1) *palmarium dogma*, quod est: *animas ex aliis in alia trahere, an deivadi corpora*. Ingens paradoxon! sed (2) *ἄπονημα λυώτερον πρὸς ἑαυτὰ* sunt. Nam *εἰς ἀπὸν δόξιν* & *τὰ ἄλλα ὑποβαίνω*. Ar: l. i. Φυσ. ἀκρ. c. 2. p. pr: & c. 3. pr. De quibus tamen invicem conveniunt, perinde ut Dorius cum Phrygio. Neq; n. *עוֹלָם הַבְּרִיָּת* sibi constat. Hinc variè quæritur inter Metempsychoseos hyperperaspistas, scil.

Quæ: (I) *Quæ quorumq; animæ novis corporibus incarcerationentur?* ajuntq; alii (1) quasvis defunctorum animas hunc recidivatū pati; Alii (2) haberi distinctionem hominum, qui dum viverent, vel profus boni, vel *ἁγία* fuerunt vel *ἡσυχίας θεωρίας*; Alii (3) Solas *ἁγίας* huic peregrinationi subjacere. Alii (4) Dæmonum etiam animas h. m. purgandas & liberandas esse?

Qu: (II) *In quæ qualiaq; corpora detrudantur animæ?* Respondentq;. Alii (1) in sola humana, nē fortasse mater filium in mulam revoluta vectaret (Aug: l. X. C. D. cap: 30.) Alii (2) in bruta æqvè ac illa; Alii (3) in plantas etiam; Alii (4) in saxa non minus.

Qu: (III) *An interea præteritorum omnium obliviscantur?* Ajunt Platonici, legem Adrastræ hanc esse, etsi reminscentiam animabus tribuunt; Negant Pythagorici, quatenus Pythagoras & alii, qui olim essent, recordati dicuntur.

Q. (IV) *An corpora bruta apta sint ad operationes intellectu?* Afferunt hoc Pythagorici; Negant Platonici.

Q. (V) *Quantum sit intervallum inter separationem à corpore & novam immigrationem?* Afferuntq; alii (1) nullum esse; Alii (2) aliqvod, quantum quantum hoc sit.

Qu. (VI) *Ubi per hoc intervallum animæ delirescant?* Respondentq; alii ad letheos amnes; Alii tam in Paradiso, quàm in gehennâ.

Qv. (VII) *In quem finem, ut sic vagentur anima, constitutum su?* Respondentq; alii (1) ut purgentur novis in corporibus novis angoribus à vitiis, quæ in prioribus patrârunt. Scil. hæc natalia sunt *Baptismi, oblationum & precum pro refrigerio, ignis purgationis, missarum pro liberatione, mortis expiationis, & sim.* Alii (2) ut solatium post antiqua mala capiant.

Q. (VIII) *Pœnæ an gratia sit illud divagationis decretum?* Gratia ajunt Judæi. Nam, inqvunt, גמטריה & חסד Gematricè æqui pollent. Pœnam idem esse iidem agnoscunt. Diverso puto respectu.

Qv. (IX.) *Per quot corpora una divagetur anima?* Per tria ajunt Judæi, siq; nondum purgata sit, per mille. Per infinita alii.

Qv. (X) *An quæ anima ab isto errore libera sine?* Ex quorundam hypothesebus nullæ sunt, ex aliorum quædam.

Qv. (XI) *Quibus corporibus in generali, an ajunt, resurrexerunt redimendæ sine anima divagata?* Et hic Judæi ajunt: *נפש בשרית יקום*. R. Jose in Zohar ad Phar: *חיי שרה*.

Qv. (XII) *Anne, si humanæ animæ in bruta migrent corpora, carnibus propere à abstinendum sit?* Affirmant Pythagorici & Manichæi, culpantes quod Act: X, 13. spiritualiter (item Augustin: loqvitur) dictum est, scil: *ne quis bubulam de aliquo ovo obsonaret.* (Tert: apol: cont: Gent:)

6. Sequitur II. examen. Ubi de tribus in primis agendum est (1) de *sensu* ancipitis illius Propositionis: animas egressas corpore in nova relegari ergastula. Nam 1. non unus generis sunt ii, quibus hæc assertio *Metempsychosios*, uti vel ex singulorum ipsorummet verbis, vel aliorum de his fide constat, *probata est*. Probatur enim quam plurimis ex *Paganis*, plerisq; ex *Judeis*, multis ex antiquis in *Christiano* Ecclesia hæreticis, *Mohammedanis* communiter (Et vel inde argumentum Bellarmini, quod habet l. 1. c. 7. de Purgat:

Rat: 3

Rat: 3, affirmare licet.) II. *Nec tamen omnium eadem mens fuit.*
 Quare, ne per improprium quibusvis, qui Metempsychosin docuerunt, aliena sententia affingatur, penitus inquirendum est. Agamusq; distinctim (1) de Pythagora. Hujus thesin interpretantur alii 1. ἐφελκῶς, ut Judicium de mente ejus suspendant. Alii 2. ἠθικῶς, s. ἀδικοεικῶς, potius, q; d: homines vitii indulgentes propriam quasi naturam exuere & in bestias mutari. Transire itaq; animas eorū in brutorum non corpora, sed affectu; probos & trā illustriū virorū non animas, sed animos gerere. Alii 3. Φυσικῶς, seu propriè potius, & horum alii volunt Pythagoram παιδαγωγικῶς (ut ita loqvar) locutū esse, h. s. ut horrore immanitatis homines à vitii avocarentur; spe melioris corporis ipsi virtutes sectarentur. Alii (2) eum verè id sensisse, quod exsertim dixit: *Animas corpore solutas in nova detruiti corpora, judicant.* Hanc enim immortalitatem animæ esse ex ejus sententia: ita Psychopannychitarum, Arabicorum & Epicuri Syrtis ipsum declinasse, &c.

Cæterum Pythagoricos quidè omninò multos hujus erroris reos fuisse arbitramur, Pythagoram non item. Sicuti Epicurus rectius nonnulla quam Epicurèi docuisse agnoscitur ab Augustino.

7. De Judæis secunda Questio est. Hos II, μετεψυχώσεως doctrinam, unde unde etiam acceptam, suam fecisse probatum erunt nonnulli ex Matth: XIV, 2. c. XVI, 13. Joh: IX, 2. Sed quod priora loca attinet, futura esset interpretatio illa contra principia Metempsychotarum; quod postremū, ad aliam Judæorum hæresim ille spectat. Sed propterea ab hoc errore absolvi non possunt Judæi. Pater enim ipsos animarum errorem agnoscere 1. quodammodo ex Joh: I, 22. 2. expressius ex Joseph: I, XIIX, δεξ. c. 2. l. II. de B. J. cap: 7. Clarissime 3. ex sexcentenis Talmudistarum, Targumista-

rum & Rabbīnorum textibus. In quibus vel 1. *Alpīpīdlea* & disertè illam sententiam proponunt, vel 2. exempla hospitum animarum afferunt, vel 3. idem dogma seu exsanctis *Israēlis fontibus* (*Psal. LXIX, 27.*) s. aliundè statumīnatum eunt. Quod ad aliorum exceptiones: 1. Pharīsæos hanc doctrinam horruisse. *Cornel. à Lap. II* ex locis N. T. & Josephinis nihil tale colligi posse. *Camero. III.* Rabbīnos volutationem animarum Cabalisticè intelligere. *Capn: de iis in Cōlytho d* videbitur.

8. Sequitur *III. de quibusdam aliis*, qui Metempsychosin professi videntur, sed tamen phrasi hac vel *immortalitatem animæ*, vel *reviviscēntiam hominis*, vel animæ ad locum infinitæ mansionis iter subindicarunt, E. G. *Zamolxis*, inter alios, & *antiqui Germani*, quibus G. J. Voss. Metempsychosin in proprio & communissimo sensu immeritò attribuit. Cœteris qui unà cū Judæis Metempsychosin *Physicè* intelligunt & Metempsych: mysteria per tot quæstiones, iis, quæ ap. Scholasticis & horum Patriarchas, locutulejos Arabum prostant, non absimiles, rimantur, dica hæc scribitur. Agendum itaq; erit *II. de sententiæ hujus falsitate*. Cumq; Metempsychotæ duum sint generum 1. qui animas defunctorum in nova corpora, donec & illis interveniente morte communiter sic dicta discedant, detrudunt. Et 2. qui tam superstitum, quàm defunctorum animas in bruta corpora, in quibus homines aliquando apparere asserunt, devolvi statuunt, *Hos* quidem sub apparitionum titulo Metempsychosin aliàs negatam ab ipsis comprobare, & ludibriis Satanae veritatis auctoritatem conciliare; *Illos* verò multis modis, non tantum in sacrae Scripturae oracula, sed & ablectioris Philosophiæ ratiocinia arbitramur impingere.

9. Quantū ad ipsam *Thefin I.* ad objectiones, Exceptiones & instantias in conflictu respondebimus, *II.* Nostras facimus

mus

mus rationes contrarias, quas habent *D. August. l. XII. C. D. c. 13.* & al. *D. D. Danb. Coll. Pj. disp. 1. contr. 5. B. Micr. Ebn. l. 1. dial. 4. c. 11. Ar. l. 1. de an. c. 3. t. 53. Salmaf. in Simpl. p. 171. f.* Horum enim verba transcribere, quid attinet? Quamquam fateamur, non omnia argumenta æquè ferire adversariorum thesin, præsertim cum non omnes Metempsychotæ iisdem utantur Hypothesibus.

10. Quod ad allegata superius *Confectaria*, conjectu facile est, subversâ *Thest.* & illa corruere, sicut vara vibiam sequitur.

11. Restat ultimum, de origine erroena doctrinæ Quod de duobus nos agere jubet. 1. De antiquissimis *Metempsychosicos* quomodocunq; intellectæ *Autonibus*. 2. De Corybantissimi hujus, quatenus Metempsychosis physicè intelligitur, transplantatione. Primum itaq; vocis ipsiusq; thesis architectum conjiciunt esse, alii Pherecydem Syrium. Svid. alii Pythagoram, alii Egyptios; Alii Alios. Antiquissimorum enim dogmatum initia non satis curiosè ab illarū ætatum, quando nondum ingenia novitate doctrinæ æstimabantur, nec Plato veritate superior erat, Scriptoribus consignata sunt. Sed quisquis primò docuerit Metempsychosin, physicè illā non intellexisse dixerim. Nota 11. est antiquorum secretior Philosophia. *Pythagorei* itaq; & *Platonici*, ex quibus tn. plurimi pinguius nugantur, plerumq; mensuram illius: *Δει αινεσιεδου*, quæ prima professionis utriusq; regula erat, impleverunt. Horum antiqua cū *Judeis* commercia cui non dicta sunt? Sed hi multa falsò ab iis tradita, incautè accepta ex sacris etiam textibus comprobare satagerunt. Etsi fateamur Græcam, ut & alias nationes nonnulla Judæorum dogmata, sublestā quantumvis fide, depeculatas esse. *Christiani* deinceps in antiqua Ecclesia, qui huic errori subscripserunt, eum tum
ex

ex Philosophiâ Platonica, tum ex nugis Judæorum inveteratis hau-
 ferunt. Mohammedani eundem ex Judæorum partim, par-
 tim Christianorum heterodoxorum spuris luxerunt tra-
 ditionibus Pagani deniq; alii ab aliis errare didicerunt.
 Δειπδαμνότεροι enim facilius arripiuntur, tenacius hæ-
 rent.

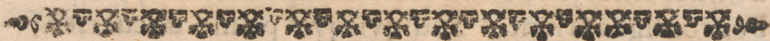
12. Et ista quidem compendiò dicta sunt. Nos ab
 exilio animarum tuti anhelemus illum *perennantis hospitiationis*
locum, qui omnibus patet, à plerisq; appetitur, à pluribus
 præteritur, à paucioribus incolitur.

DEO GLORIA.



Plutarch: lib: *ἐκ καλῶς ἔχου*) τ, λάθη βιώσεως.

Ἐάν τις ἐν μὲν Φυσικῷ; τὸν ὑμῶν κλ'. Διὰ τὴν λάθη βιώσεως;
 ἕνα μηδὲνα παιδείῃ, μηδὲν Ἰηλ^ω δόξεως, μηδὲν παράδειγμα
 καλὸν γύηται.



COROLLARIA.

1. An conveniat Adamum vocari *Barnoscho*? A.
2. An Polygamia expressa in V. T. extet prohibitio? A.
3. An quædam Leges cer. & for. ap. Judæos ante promul-
 gationem Mosaicam sint observata? A.
4. An proba sit Versio Joann: I. 1. *ἐκκαλλω* εὐ καλλω? R.
 Dupliciter absurda est.
5. Hæc propositio: *Joannes est Elias*, Matth: XI, 14. nec pro-
 priè intelligenda est juxta Judæos, nec per Metonymi-
 am signi prosignato juxta Keckerm: sed Metapho-
 ricè juxta Goclen, & D. Finck, c. I. can: 14

(o):(o):(o)



PRæclarum, MORIANE, tuum cœptum, quo publica
Iustras,

Dum per primitiâs optima quæq; refers.
Excellens MÜLLERUS, amor meus, optima monstrat,
Cujus præsidio condecoratus eris.

Quid metamorphosin vanam curare placebit?
Transeat in formam mens generosa DEI.

Benevola manu scr.

Johann. Georgius Dorscheus, D.



Ad

Præstantissimum DN. RESPONDENTEM.

DE שפּוּדֵי גַדְגֹּרֶל *recivitus disputat ordo,*
Nec pudet *ESAVUM* transanimare *DEO.*

Quæis meliora tamen finxit præcordia cælum
Rident has nugas, stultitiâq; vocant;
Tu rectè saltus animæ, MORIANE, resellis:

Ne quisquam eribuat, nec meruere, fidem.
Sic felix! Animam studiis cælestibus infer.

Fac tua mens summo ferveat usq; *DEO!*

Celerr. honori & amori erga
DN. Respondentem.

A. VARENIUS!

M.A.D. Haidichorff, P.L.C.

Ecce

ECce ministerio dum iussus abesse novello
 (Scilicet: hæc patriæ plaga est communis) abinde
Erro, dumq; *errant* animæ, qveis debeo vitam
 Illinc; hinc animæ, qvas vitæ pascere verbo
 Vox erat ÆTERNI, mecum MORIANE facetos
Errores animarum ambis convincere falsi.
 Non *errare animas*, sed nec priscos, nisi vulgus,
 Et qvorum mens crassa ænigmata non capiebat,
 Hoc voluisse palàm faciendum est. Faxit JOVA
 Sedulitas tua, primitiis his prodita, *aberret*
 Neutrò fine, animum qvare colimusq; colendusq;
 Est hic: ut hinc nobis crescat doctrina; & ut illinc
 Sparta docendi alios veniat. (Speratur hoc, illud
 Qværitur.) Hoc æqvè voveo, atq; ut reddar iis, qvi
 Mecum extrà patriam, plorant patriam qværunťq;.

E. postridè Non. Dec. ex t.

M. A. M. Greiffenbagensis.



Ad Præstantiss. RESPOND.

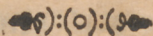
DN. JOHANNEM MORIANUM,
 LUBECENSEM.

LUBECENSIS *Anag.* EN BIS LUCES.

LUminis urbs instar magni LUBECÆ resulget,
 Et quia LUBECÆ natus es ipse nites.
 Cùmq; simul bene sis natus studiosq; polius,
 Te BIS LUCENTIS gloria digna manes.
 Jamq; (sic hoc felix!) ter & amplius euge renides,
 E cathed. à qvando fulgida verba sonas.

Amicum & Commens. suum perqvàm charum
 paucis hisce volebat præpropere

M. A. D. Habichthorst, P. L. C.



mus rationes contrarias, quas habent
c. 13. & al. D. D. Danb. Coll. Pj. disp. i. co-
dial: 4. c. ii. Ar. I. i. de an. c. 3. t. 53. Sal.
Horum enim verba transcribere,
quam fateamur, non omnia argum-
versariorum thesin, præsertim cum
psychotæ iisdem utantur Hypothesi
10. Quod ad allegata superius
cile est, subversâ *Thest*, & illa corru-
sequitur.

ii. Restat ultimum, de origine erro-
duobus nos agere jubet, i. De antiqui-
quomocunq; intellectæ *Autoribus*
tialimi hujus, quatenus Metempsycho-
tur, transplantatione. Primum ita
sis architectum conjiciunt esse, alii
Svid. alii Pythagoram, alii Ægyptios
quissimorum enim dogmatum initia
illarū ætatum, quando nondum inger-
æstimabantur, nec Plato veritate sup-
bus consignata sunt. Sed quisquis
tempsychofin, physicè illā non intell-
ta ii. est antiquorum secretior Philo-
& *Platonis*, ex quibus tn. plurimi pin-
rumq; mensuram illius: *Δει ἀνιψτεδα*
fionis utriusq; regula erat, implerun-
cū *Judeis* commercia cui non dicta sun-
ab iis tradita, incautè accepta ex se
comprobare satagerunt. Etsi fatea-
alias nationes nonnulla Judæorum
quantumvis fide, depeculatas esse.
antiqua Ecclesia, qui huic errori subse-

XII. C. D.
Echn. l. i.
p. 171. f.
? Qvan-
erire ad-
Metem-
jectu fa-
a vibiam

Quod de
psychoseos
oryban-
intelligi-
usq; the-
Syrium.
Anti-
riose ab
doctrina
criptori-
erit Me-
m. No-
vori itaq;
tur, ple-
a profes-
antiqua
alta falso
textibus
m, ut &
sublestā
nceps in
um tum
ex

